

Nejmorálnější úředník bude protikorupční vrba

Prošetřovatel má od července řešit podněty úředníků – whistleblowerů.

Představte si, že jste viděli nadřízeného vzít úplatek nebo víte, že měsíc co měsíc z práce pašuje tonery či papíry do tiskárny. Našli byste odvahu naprášit ho?

Podle Petra Soukenky, šefa Nadačního fondu proti korupci, se whistleblowerství, tedy oznámení něčeho nezákonného jednání, příliš nevyplácí. Ti, co to v práci udělali, pak měli ze života takové peklo, že raději odešli. „Obecně je společnost vůči těmto lidem naladěna negativně,“ vysvětluje Soukenka, proč nejen Češi před podobnými případy raději zavírají oči. Vláda si toho je vědoma a chce to změnit. Od začátku července má

Nad korupcí raději přivřít oči

Dvě třetiny zaměstnanců, kteří se v práci setkali se závažným pochybením, situaci nijak neřešili. To vyplývá z průzkumu organizace Transparency International z roku 2009.

- Maximálně ještě záležitost probrali s kolegy. Jen čtvrtina na situaci upozornila vedení nebo nadřízeného.
- Pouze čtyři procenta respondentů se obrátila na policii nebo na jinou organizaci.
- Nejčastějšími důvody pasivity byla obava z následné perzekuce, počínaje znemožněním

na všech státních úřadech a institucích vzniknout funkce prošetřovatele, který bude podněty od whistleblowerů učiněné v dobré víře přijímat a řešit. Na to bude mít lhůtu 60 dní. Ideální kandidát?

či ztížením kariérního postupu, přes majetkovou újmu, až po ztrátu zaměstnání.

- Podle Petra Soukenky však podobná pasivita panuje i v západních zemích.

Kolik jich je?

66

Přibližně 66 tisíc úředníků měla v roce 2012 státní správa, z toho 20 tisíc pracovalo na jednotlivých ministerstvech.

„Mělo by se jednat o osoby znalé terénu a předpokládá se, že jako prošetřovatelé budou ustanoveny osoby, jejichž osobnostní, profesní a morální úroveň bude zaručovat skutečně efektivní plně-

ní povinnosti z této funkce vyplývajících,“ uvádí se v návrhu, který kabinet příští týden projedná. Prošetřovatel také bude muset chránit identitu oznamovatele.

Nafízení ale blíže neřeší záležitosti, jako je případný střet zájmů, důvěryhodnost či korupční jednání samotného prošetřovatele. Na to úřad ministra Jiřího Dienstbiera, jenž návrh spolupředkládal, neodpověděl. „Jedním ze základních parametrů whistleblowingu je, aby se oznamovatel obracel na osobu či instituci, jimž věří. A pokud ta osoba nemá důvěru, pak je to zcela zbytečné,“ uzavírá Soukenka, podle které by bylo zapotřebí komplexnějšího zákona, který by se nevztahoval jen na státní, ale i na soukromou sféru.

TOMÁŠ BELICA

tomas.belica@metro.cz